

#PKP1 – kaj vemo in česa še ne? Odgovori Pravne službe GZS na izbrana vprašanja

Cvetka Furlan

Pravna služba GZS

Grosuplje, 15.04. 2020

22. člen (upravičeni delodajalec)

(1) Pravico do ukrepa iz prejšnjega člena lahko uveljavlja vsak delodajalec v Republiki Sloveniji, razen:

- neposredni ali posredni uporabnik proračuna Republike Slovenije oziroma proračuna občine, katerega delež prihodkov iz javnih virov je bil v letu 2019 višji od 70 %,
- delodajalec, ki opravlja finančno ali zavarovalniško dejavnost, ki spada v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti.

(2) Do pomoči so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v prvem polletju 2020 upadli za več kot 20 % glede na isto obdobje leta 2019 in v drugem polletju 2020 ne bodo dosegli več kot 50 % rast prihodkov glede na isto obdobje leta 2019. V primeru, da ta pogoj pomoči ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bo dosežen, upravičenec naknadno vrne celotno pomoč iz prejšnjega odstavka. V primeru, da niso poslovali v celotnem letu 2019, so do pomoči upravičeni tudi tisti delodajalci, ki so utrpeli:

- vsaj 25 % zmanjšanje prihodkov v mesecu marcu 2020 v primerjavi s prihodki v mesecu februarju 2020 ali
- vsaj 50 % zmanjšanje prihodkov v mesecu aprilu ali maju 2020 v primerjavi s prihodki v mesecu februarju 2020.

Strokovna razlaga Slovenski inštitut za revizijo

Prihodki, opredeljeni v 22. in 35. členu ZIUZEOP-ja so čisti prihodki od prodaje, ki jih organizacije izkazujejo v posameznih postavka AOP-ja v obrazcu Podatki iz izkaza poslovnega izida (AJPES) na podlagi podatkov iz posameznih kontov, in sicer:

AOP 110 – A. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE

Čisti prihodki od prodaje so prodajne vrednosti prodanih količin, zmanjšane za vse popuste, ki so bili dani ob prodaji ali kasneje, pa tudi za vrednost vrnjenih količin.

Primer priprave ocene poslovanja za leto 2020 zaradi Koronavirusa

AOP110 A.ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE

	št. zaposlenih	čisti prihodek od prodaje	promet /delavca	promet na mesec	letni promet
2019	3,25	141.515,40	43.543,20	11.792,95	141.515,40
2020 (ocena)	4,50	195.944,40	43.543,20	16.328,70	154.380,44
		povečanje v %			9,09

Priporočamo, da pri oceni upoštevate:

- Gibanje prihodkov po mesecih v preteklih letih
- Morebitne posebnosti, ki veljajo za vaše podjetje
- Morebitne sezonske vplive
- Morebitne predvidene dogodke, ki ste jih upoštevali pri pripravi letnega načrta za leto 2020 in ki se bodo/ ne bodo zgodili ter imeli vpliv na poslovanje podjetja

Primer priprave ocene poslovanja za leto 2020 zaradi Koronavirusa

Enakomerna razdelitev prihodka po mesecih (upoštevano št.zaposlenih)

	2019	2020	indeks 2020/2019
jan	11.792,95	16.328,70	
feb	11.792,95	16.328,70	
mar*	11.792,95	7.422,14	
apr	11.792,95	0	
maj	11.792,95	0	
jun	11.792,95	16.328,70	
I. polletje	70.757,70	56.408,24	79,72
jul	11.792,95	16.328,70	
avg	11.792,95	16.328,70	
sep	11.792,95	16.328,70	
okt	11.792,95	16.328,70	
nov	11.792,95	16.328,70	
dec	11.792,95	16.328,70	
II. polletje	70.757,70	97.972,20	138,46
skupaj	141.515,40	154.380,44	109,09

*mesečni promet/22 delovnimi dni marca*10 dejanski delovni dnevi

26. člen (višina nadomestila plače)

(1) Delavec ima v času začasnega čakanja na delo in v času, ko zaradi višje sile ne opravlja dela, pravico do nadomestila plače v višini, kot je določena z zakonom, ki ureja delovna razmerja, za primer začasne nezmožnosti zagotavljanja dela iz poslovnega razloga.

(2) Nadomestilo plače, določeno v skladu s prejšnjim odstavkom, ne sme biti nižje od minimalne plače v Republiki Sloveniji.

Nadomestilo za čakanje/višja sila

- 80 % nadomestilo (povprečje zadnjih treh plač delavca (dec, jan, feb) ob upoštevanju postavk obračuna: redno delo, dodatki, delovna uspešnost);
- Obračun nadomestila za čakanje/višjo silo ne sme biti manjši kot je minimalna plača, ki znaša 940,58 €. Vsoto rednega dela in nadomestil primerjate z višino minimalne plače;
- Navzgor je nadomestilo za čakanje in višjo silo omejeno samo pri uveljavljanju povračila s strani države, ni pa omejen obračun. Če ima delavec v pogodbi o zaposlitvi višjo plačo kot bi znašalo 80 % nadomestilo za čakanje, jo je delodajalec dolžan obračunati in izplačati, uveljavlja povračilo na ZRSZ pa samo do višini 1753,84 €, razliko krije delodajalec;
- BTO 1 ne sme biti nižji od najnižje osnove za obračun prispevkov za socialno varnost, ki od 01.03. 2020 znaša 1.017, 24 €;
- Povračila stroškov za prehrano in povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela.

Primer izračuna nadomestila za čakanje/višjo silo

osnovna plača 1000 up 5,75
 dodatek na delovno dobo 10%

	december			januar			februar			marec		
	ure	UP	bto 1	ure	UP	bto 1	ure	UP	bto 1	ure	UP	bto 1
redno delo	136	5,57	757,52	168	5,75	965,52	144	5,75	827,59	72	5,75	413,79
nadomestilo za praznik	16	6,33	101,20	16	6,40	102,33	0					
nadomestilo za letni dopust	16	6,33	101,20	0			16	6,40	102,33			
nadomestilo za čakanje										104	5,23	544,18
nadomestilo za bolniško	8	5,06	40,48	0			0					
dodatek za nočno delo	8	2,79	22,28	0			8	2,87	22,99			
dodatek za delovno dobo	136		75,75	168		96,55	144		82,76	72		41,38
delovna uspešnost	5%		37,88	0			5%		41,38	5%		20,69
doplačilo do minimalne plače			-			0			10,67			
skupaj ure/bto 1	176		1.136,31	184		1.164,40	160		1.087,71	176		1.020,04
UP meseca za nadomestilo			6,57			6,32			6,77			6,61
OSNOVE ZA NADOMESTILO	sep-168	6,33	1.062,60	okt-176	6,33	1.113,20	nov-160	6,33	1.012,00	dec-136	6,57	893,43
	okt-176	6,33	1.113,20	nov-160	6,33	1.012,00	dec-136	6,57	893,43	jan-168	6,32	1.062,07
	nov-160	6,33	1.012,00	dec-136	6,57	893,43	jan-168	6,32	1.062,07	feb-144	6,77	974,71
POVPREČNA UP 3 MESECE	504	6,33	3.187,80	472	6,40	3.018,63	464	6,40	2.967,50	448	6,54	2.930,21

Čakanje na delo / višja sila

- Prispevke zavezanca (imenovani tudi prispevki I.) – plača za zavezanca država,
- Prispevki delodajalca (imenovani tudi prispevki II.) – plača za delodajalca država,
- Nadomestilo zmanjšano za prispevke I. – plača delodajalec in jih nato uveljavlja v zahtevku na ZRSZ,
- Izplačano nadomestilo zmanjšano za prispevke delavca pomeni
BTO nadomestilo – 22,10 % prispevki zavezanca = čisti neto + dohodnina.
Dohodnino je dolžan delodajalec plačati v imenu in za račun delavca.
- Ko je v posameznem mesecu delavec del obdobja delal, del obdobja pa je na čakanju delodajalec predloži ločen REK-1 obrazec za izplačilo nadomestila za čakanje (vrsta dohodka 1004) in ločeno REK-1 obrazec za izplačilo plače (vrsta dohodka 1001 ali 1002).

33. člen (delna oprostitve prispevkov za zaposlene v zasebnem sektorju, ki delajo, in krizni dodatek)

- (1) Za delavce iz prvega do četrtega in šestega odstavka 14. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19 in 75/19; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) so delodajalci oproščeni plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v mesecu aprilu in maju 2020. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v tem času v celoti plačuje Republika Slovenija.
- (2) Delodajalci iz prejšnjega odstavka vsakemu zaposlenemu, ki dela in čigar zadnja izplačana mesečna plača ni presegla trikratnika minimalne plače, izplačajo mesečni krizni dodatek v višini 200 eurov, ki je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov.
- (3) Neposredni in posredni uporabniki proračuna Republike Slovenije in občinskih proračunov ter finančne in zavarovalniške dejavnosti, ki spadajo v skupino K po standardni klasifikaciji dejavnosti, niso upravičeni do ukrepov iz tega člena.

VELJA OD 13.03. 2020 DO 31.05. 2020!

99 . člen (skupni pogoj za določena upravičenja in nadzor)

(1) Subjekti, ki so uveljavili:

- povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo iz podpoglavja 1.1 tega zakona,
- povračilo nadomestila plače delavcu, ki zaradi višje sile ne more opravljati dela iz podpoglavja 1.1 tega zakona,
- **oprostitvev plačila prispevkov po 28., 33. in 38. členu tega zakona ali**
- izredno pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka iz podpoglavja 1.3 tega zakona morajo v primeru, da je od uveljavitve tega zakona prišlo do delitve dobička, izplačil dela plač za poslovno uspešnost oziroma nagrad poslovodstvu v letu 2020, vrniti prejeta sredstva, skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi.

(2) Subjekt, ki je uveljavil upravičenja po tem zakonu in naknadno ugotovi, da ni izpolnjeval pogojev za njihovo pridobitev, o tem obvesti Finančno upravo Republike Slovenije in znesek prejete pomoči vrne na podlagi ugotovitvene odločbe v 30 dneh.

(3) Nadzor nad uveljavljanjem pravic iz tretje in četrte alineje prvega odstavka tega člena izvaja Finančna uprava Republike Slovenije.

POJASNILO FURS 33. člen

VI-a. UKREP DELNE OPROSTITVE PLAČILA PRISPEVKOV OD PLAČE ZA DELO V ČASU EPIDEMIJE

- 53. Kaj pomeni ukrep delne oprostitve plačila prispevkov?
- 54. Od katerih dohodkov iz delovnega razmerja se prizna oprostitev plačila prispevkov?
- 55. Kateri delodajalci so upravičeni do ukrepa?
- 56. Katere prispevke upravičeni delodajalci plačajo in za katere velja oprostitev?
- 57. Kako delodajalec uveljavlja oprostitev plačila prispevkov?

- 58a. Kako delodajalec uveljavlja oprostitev plačila prispevkov, če ne more oddati REK obrazca?
- 58b. Kako delodajalec uveljavlja oprostitev plačila prispevkov, če je plačo za delo v marcu izplačal pred sprejetjem interventnega ukrepa?
- 58c. Kako predložiti REK-1 obrazec za plačo marec, od katere je delodajalec oproščen plačila prispevkov?

https://www.fu.gov.si/drugo/pogosta_vprasanja_in_odgovori_o_ukrepih_na_davcnem_podroczju_za_blazitev_posledic_koronavirusa/

POJASNILO FURS ŠT. 54

54. Od katerih dohodkov iz delovnega razmerja se prizna oprostitev plačila prispevkov?

Delna oprostitev plačila prispevkov za PIZ, ki je določena v 33. členu ZIUZEOP, se nanaša na izplačila delavcem za obdobje od razglasitve epidemije, to je od 13. 3. 2020 do 31. 5. 2020.

Oprostitev plačila prispevkov za PIZ (tako prispevek zavarovanca kot prispevek delodajalca) velja za tiste delavce, ki v času uporabe interventnih ukrepov po ZIUZEOP niso na začasnem čakanju na delo oziroma odsotni z dela iz razloga višje sile po tem zakonu.

Oprostitev plačila prispevkov za PIZ se prizna tudi npr. za čas, ko so zaposleni na dopustu ali na bolniški ter prejemajo nadomestilo plače v skladu drugim in tretjim odstavkom 137. člena ZDR-1 ter vsa druga nadomestila za plačo, ki se izplačujejo na podlagi ZDR-1, razen za nadomestila, za katera že ta zakon določa oprostitev vseh prispevkov, ter za bonitete in druge dohodki iz dela, ki niso del plače.

Navedena oprostitev velja tudi za zaposlene, ki imajo v zadnjem mesecu izplačane mesečne plače, ki so višje od trikratnika minimalne plače in za katere delodajalec ni dolžan izplačati mesečnega kriznega dodatka.

Tudi v primeru, da delodajalec delavca v času začasnega čakanja na delo pozove na delo v skladu z drugim odstavkom 24. člena ZIUZEOP ali je delavec na dopustu, ima delodajalec pravico do oprostitve plačila prispevkov za PIZ za čas dela oziroma dopusta.

Za čas začasnega čakanja na delo in za čas odsotnosti z dela iz razloga višje sile pa ima delodajalec pravice iz 1.1. poglavja ZIUZEOP (pravica do povračila nadomestila plače in pravica do oprostitve plačila vseh prispevkov).

Delna oprostitvev plačila za prispevke PIZ

- Lahko uveljavlja delodajalec za vse delavce, ki delajo
- Če velja za vse delavce, ki delajo, se uporablja obračunske kategorije, katere izkazujejo da je delavec delal 😊😊
- Obračunske kategorije, ki izkazujejo, da je delavec delal so:
 - ✓ Redno delo
 - ✓ Dodatki (nočno, nedeljsko, praznično delo, težki pogoji dela, dodatek za delovno dobo na učinkovne ure v mesecu in vsi dodatki, ki še zavezujejo delodajalca iz kolektivnih pogodb dejavnosti, PKP, internih aktih)
 - ✓ Doplačilo do minimalne plače, ki se nanaša na učinkovne ure dela
 - ✓ Delovna uspešnost

POJASNILO FURS št. 58c

58c. Kako predložiti REK-1 obrazec za plačo marec, od katere je delodajalec oproščen plačila prispevkov?

V takem primeru upravičeni delodajalec davčnemu organu poroča ločeno za del plače, od katere uveljavlja oprostitev plačila PIZ.

Primer: če je delavec delal cel mesec, se ločeno poroča o plači za obdobje od 1. 3. do 12. 3. 2020, in sicer z navedbo vrste dohodka 1001 ter ločeno za obdobje od 13. 3. do 31. 3. 2020, in sicer z navedbo vrste dohodka 1002.

V poljih M se v obeh primerih poroča obdobje 1. 1. 2020 do 31. 3. 2020.

POJASNILO FURS 33. člen

VI-b. IZPLAČILO KRIZNEGA DODATKA

59. Kdo je upravičen do kriznega dodatka in kakšna je obdavčitev kriznega dodatka?

59a. V kakšni višini se izplača krizni dodatek?

60. Kateri delodajalci izplačajo krizni dodatek, ki ni obdavčen?

60a. Ali mora delodajalec izplačati krizni dodatek in kdaj je rok za izplačilo?

61. Kako se poroča na REK obrazcu o izplačilu kriznega dodatka?

https://www.fu.gov.si/drugo/pogosta_vprasanja_in_odgovori_o_ukrepih_na_davcnem_podroczju_za_blazitev_posledic_koronavirusa/

POJASNILO FURS 33. člen

59a. V kakšni višini se izplača krizni dodatek?

Znesek mesečnega kriznega dodatka, ki znaša 200 eur se v primeru, da delavec v posameznem mesecu ni delal cel mesec, sorazmerno zmanjša. Delavec je upravičen do kriznega dodatka, za dneve ko opravlja delo, pri čemer ni pomembno ali delo opravlja na sedežu delodajalca ali od doma. **Za dneve, ko je delavec odsoten z dela zaradi začasnega čakanja na delo, izrabe letnega dopusta ali zaradi drugih upravičenih odsotnosti se krizni dodatek ne izplača.**

Primer: mesec marec ima 22 delovnih dni. Ukrep velja od vključno 13. 3. 2020 dalje. Če je delavec, katerega zadnja plača ne presega zneska 3x minimalne plače delal vse delovne dni od 13. 3. do 31. 3. (13 delovnih dni) prejme krizni dodatek v višini 118,18 eur ($200/22*13$).

POJASNILO FURS 33. člen

60a. Ali mora delodajalec izplačati krizni dodatek in kdaj je rok za izplačilo?

Vsi delodajalci, **ki so upravičeni do oprostitve prispevkov**, so na podlagi drugega odstavka 33. člena zaposlenim, ki imajo v zadnjem mesecu izplačane mesečne plače, ki so nižje od trikratnika minimalne plače, zavezani izplačati mesečni krizni dodatek. Obveznost, kdaj in kolikokrat se krizni dodatek izplača, se veže na oprostitev plačila prispevkov iz prvega odstavka 33. člena ZIUZEOP in ga je glede na opredelitev, da gre za mesečni dodatek, primerno kot dodatek izplačati ob vsakokratni plači delavca.

POJASNILO FURS 33. člen

61. Kako se poroča na REK obrazcu o izplačilu kriznega dodatka?

Delodajalec ob izplačilu predloži REK-1 obrazec z navedbo vrste dohodka 1190 – Dohodek, ki se ne všteva v davčno osnovo. Na zbirnem REK obrazcu vpiše podatke o delodajalcu in številu oseb – prejemnikov, na individualnem REK obrazcu pa vpiše podatke o prejemniku dohodka in znesek izplačanega kriznega dodatka vpiše v polje A052, brez vpisa oznake dohodka.

https://www.fu.gov.si/drugo/pogosta_vprasanja_in_odgovori_o_ukrepih_na_davcnem_podroczju_za_blazitev_posledic_koronavirusa/

OSTANITE ZDRAVI